מבקר עיריית רמת השרון

דוח ביקורת 2018

תשע"ח – תשע"ט

כללי

1. דו״ח מבקר העיריה לשנת 2018 הוגש ביום 29 במרץ 2019 (בהתאם למועד הקבוע בחוק).
2. תגובת ראש העיר הוגשה למבקר ביום 30 ביוני 2019 (בהתאם למועד הקבוע בחוק).
3. הדו״ח כולל 8 פרקים אשר נידונו בוועדה לענייני ביקורת במהלך חודשים יולי-ספטמבר.
4. אנו מבקשים בהזדמנות זו להודות למבקר העיריה, ולנציגי כל הגופים המבוקרים שהגיעו לדיונים ושיתפו פעולה באופן מלא עם צוות הביקורת המקצועי שמונה ע״י מבקר העירייה, ועם ועדת הביקורת.
5. בהמשך לשיתוף הפעולה של הגופים המבוקרים, ראינו שיפור ותיקון ליקויים תוך כדי הביקורת בזמן ביצועה על ידי מבקר העיריה ומיד לאחריה. בנוסף, צוות תיקון הליקויים בראשות מנכ״לית העירייה למד את הדוח ודאג לתיקון הליקויים ושיפור תהליכי העבודה – דוח תיקון ליקויים יועבר לוועדה בהתאם למועדים הקבועים בחוק.
6. בנוסף, דנה ועדת הביקורת בדוח המבקר לשנת 2017 – עליו יוגש עדכון בישיבת מליאה נוספת.
7. להלן ממצאי דו״ח הביקורת והמלצותינו להמשך.

רוני בלקין – יו״ר ועדת ביקורת

וחברי ועדת הביקורת

אגף החינוך

התנהלות כספית של בתי הספר בעיר

כללי

1. סעיף 249 (29) לפקודת העיריות, וסעיף 7 ב' לחוק לימוד חובה, התשע"ט – 1941, מסדירים את אחריות העירייה וקובעים את סמכותה להקים ולקיים מוסדות חינוך בתחום העירייה ולסייע להם.
2. מוסדות החינוך של העירייה פועלים במבנים בבעלות ובאחריות העירייה.
3. ב- 03/2011 התקבלה החלטת ממשלה להעברת בתי הספר היסודיים בחינוך הרגיל ל"ניהול עצמי".
4. הביקורת בחנה את התנהלות 3 בתי ספר יסודיים בעיר ב"חשבון רשות" ו"חשבון הורים".

ממצאים והמלצות

הערה: תקן חשבת אגף החינוך הינו תקן ותיק, ואינו מספק אל מול התרחבות תכולת התפקיד.
המלצה: יש לבחון את תכולת העבודה העכשווית של חשבת אגף החינוך ולחזק ככל שצריך.

הערה: העירייה מינתה רק בחלק מ"חשבונות ההורים" נציג מועד ההורים כמורשה חתימה.
המלצה: הליקוי תוקן. בנוסף יש להטמיע בנוהל כי יש חובה למנות נציג הורים בחשבון הורים.

הערה: לא מונה מורשה חתימה חלופי למקרים בהם מזכירת בית הספר נעדרת תקופה ממושכת.
המלצה: יש למנות מורשה חתימה נוסף (בנוסף לגזבר העירייה) למקרים אלו מבעוד מועד.

ממצאים והמלצות

הערה: לכל ביי"ס קיים "יוזר" אחד בלבד במערכת "אסיף" עבור מזכירת ביה"ס, ללא יכולת הבחנה בין פעולות המבוצעות על-ידה לבין פעולות המבוצעות ע"י רו"ח חיצוני המבקר את פעולותיה.

המלצה: יש לוודא קיום "יוזר" נפרד לרו"ח המתעד את פעולותיו בנפרד.

הערה: בהתאם לתקנות בתיה"ס אינם שומרים עודפים בחשבונות ההורים בסוף השנה.

המלצה: יש להטמיע בנוהל את אופן קבלת היתרות (בש"ע), לצורך מיצוי מיטבי של אותם יתרות, שתחילתו בחודש מאי בכל שנה טרם סיום שנת הלימודים.

הערה: ע"ב טבלת ההנחות להורים, ניתן להעניק הנחה עד 50% מגובה התשלום.

המלצה: נדרשת מעורבות של נציג אגף הרווחה בדיונים רלוונטיים ע"מ לאפשר למשפחות מטופלות רווחה הנחה מעל ל-50%.

אגף החינוך

התנהלות כספית של בתי הספר בעיר

רמת השרון

אגף החינוך

תקצוב מוס"ח מוכרים שאינם רשמיים

כללי

1. חוק לימוד חובה, התשע"ט – 1949 קובע כי הורים לילדים בגילי 3-11 מחויבים שילדם ילמד באופן סדיר במוסד חינוכי: רשמי, מוכש"ר או פטור.
2. ב- 05/2007 פורסם "חוק נהרי", וקבע כי על הרשות להשתתף במימון בתי הספר המוכש"רים, ואת אופי המימון.
3. בתי הספר המוכש"רים ברמת השרון בתשע"ח: רמב"ם (239 תלמידים), אורים (326 תלמידים) והמרכז המונטיסורי (*__נמצא בתהליך הסדרת מעמדו כמוכש"ר__).

ממצאים והמלצות

__הערה__: בי"ס רמב"ם מקבל מהעירייה שירותים בכסף ובש"ע כסף (כפי שמפורט בספר התקציב 2019).

__המלצה__: יש להעביר לביה"ס רמב"ם תקציב שנתי כולל לניהול עצמי (ולא שירותים בשוו"ע), ע"מ לוודא ניהול תקציבי עצמאי ובלתי תלוי.

אגף הבטחון

ברירות משפט בפיקוח העירוני

כללי

1. פקודת העיריות קובעת כי לרשות המקומית סמכות להתקין חוקי עזר אשר יעזרו לה לשמור על טובת הציבור, בריאותו ובטחונו. מחלקת הפיקוח אחראית על אכיפת חוקי העזר בתחומים השונים.
2. הביקורת בחנה דוחות פיקוח בתחומים שונים: שמירת הסדר והניקיון, איכו"ס, שילוט, עסקים ועוד.
3. בין השנים 2017-2018 חל גידול משמעותי בהיקף הדוחות (כ- 300% יותר מ- 2015).
4. מתקבלות כ- 4,000 פניות מוקד בשנה בנושא עבירה על חוקי עזר.
5. לאור חילופי בעלי תפקידים באגף בשנת 2019, היה קיים קושי בקיום דיון בראייה של רציפות תפקודית וניהולית.

ממצאים והמלצות

הערה: ישנם חוקי עזר אשר אינם נאכפים ע"י העירייה (למשל, הוצאת סחורה למדרכות).
המלצה: יש לקבוע מדיניות ברורה ולבצע אכיפה.

הערה: נראה כי לא קיים מיון וקביעת סדרי עדיפויות לטיפול בפניות תושבים במוקד.
לדוגמא: נשלחים פקחים למפגעים שמוסרים עוד טרם הגעתם למקום (לדוגמא: כלב משוטט).
המלצה: יש לקבוע סדרי עדיפות לשליחת פקח לטיפול בתלונה.

אגף הבטחון

ברירות משפט בפיקוח העירוני

ממצאים והמלצות

הערה: לא מתבצעת "הצפה" אוטומטית של פניות מוקד פתוחות וחוזרות.
המלצה: עד לשדרוג מערכת ה- CRM, באחריות המנהלים לבצע בקרה שיטתית על פניות פתוחות וחוזרות

הערה: קיימת אמירה מחמירה של התביעה העירונית שאינה מאפשרת חניית דו-גלגלי על מדרכות.
המלצה: יש לבחון בשנית את מדיניות חניית דו-גלגלי על מדרכות, ולהביא לאישור ועדת תנועה.

הערה: לא קיימת מדיניות אכיפה (חניה, גזם, צואת כלבים, אופניים, הוצאת סחורה, רעש ועוד).
המלצה: יש לקבוע מדיניות אכיפה כוללת עבור כל חוקי העזר, ולפעול לפיה.

הערה: לאור חילופי התפקידים באגף הבטחון, הופיע בפני הועדה מר' בנצי יוזנט ע"מ להציג חלק מהתשובות לוועדת הביקורת. קיים קושי לוועדה להבין את תכולת עבודתו של בנצי במחלקה.
המלצה: יש להגדיר בצורה מפורשת וברורה את תפקידו וסמכויותיו.

רמת השרון

המועצה הדתית

כללי

1. הכנסות המועצה מורכבות מהמשרד לשירותי דת, העירייה והכנסות עצמיות.
2. תקציב המועצה הדתית לשנת 2018 הינו 5,959,112 ₪ (מתוכו 2,753,000 ₪ מהשתתפות העירייה).
3. ברמת השרון לא נבחרה מועצה דתית מספר רב של שנים, מר מנשה מדמון הינו ראש מועצה דתית ממונה.

ממצאים והמלצות

הערה: לא כל העובדים מבצעים רישום שעות עבודה חודשית בהתאם להוראות החוק.
המלצה: יש לוודא הטמעת נהלי רישום (פיזי או סלולארי) בהתאם להוראות החוק.

הערה: לא כל משגיחי הכשרות השתתפו ו/או הוסמכו בקורס ייעודי למילוי תפקידם.
המלצה: על המועצה הדתית לקבוע לו"ז למימוש קורס השלמה למשגיחי כשרות. משגיח שלא יעבור את ההסמכה עד לתום מועד הקורס לא יוכל לשמש כמשגיח כשרות.

הערה: בהתאם לדוחות הכספים השנתיים של המועצה, קיימים עודפי תקציב שנתיים.
המלצה: העברת עודפי תקציב משנה לשנה דורשת בקרה והחלטה עבור מה ימוצה התקציב העודף.

המועצה הדתית

ממצאים והמלצות

הערה: בניגוד להנחיות, המים במקוואות מוחלפים בכל יומיים ולא בכל יום.

המלצה: יש לחדד ולבצע בקרה על אופן ביצוע בדיקת איכות המים במקוואות.

הערה: עפ"י החלטת מועצת העיר, יש להעביר את ניהול המקווה ברח' השפלה לניהול המועצה הדתית.

המלצה: יש לבצע מידית, וככל שיש משמעות תקציבית לביצוע ההחלטה יש להכניסה לבסיס התקציב של המועצה הדתית.

בקרה אחר חשבונות חשמל

כללי

1. לעירייה כ- 265 מוני חשמל המותקנים ב- 202 אתרים.
2. בשנת 2017 תשלומי העירייה לחברת חשמל הסתכמו בכ- 4 מליון ש"ח.

ממצאים והמלצות

הערה: במועד קיום הישיבה עודכנה הועדה כי העירייה עומדת בפני בחירת ספק לביצוע: (1) בקרה חשבונות חשמל, (2) סקר ומיפוי מוני חשמל, (3) ביצוע סקר אנרגיה.
התקשרות זו תתקן את מרבית הליקויים המופעים בפרק זה בדוח.

המלצה: יש לוודא שהספק הנבחר מתחיל את עבודתו מיידית, כמו-כן, יש להגדיר לו"ז לביצוע כל אחד מהמרכיבים עבורם נוצרה ההתקשרות.

הערה: הנה"ח אינה עורכת בקרה אחר נאותות חיובי החשמל

המלצה: לחברה המבקרת תהיה גישה מבוקרת למערכת טרקלין החשמל, ובאישורה יבוצע תשלום ע"י הגורם הממונה בגזברות.

הערה: מיפוי, תכנון וביצוע פרויקט "התייעלות אנרגטית" במאור רחובות וגגות סולאריים מבוצע ע"י "רימונים".

המלצה: להשאיר את הפרויקט בתחום סמכותה של "רימונים", ולגדר בזמן את ביצוע הפרויקט.

מגוונים

כללי

1. מגוונים מונה 7 מרכזים קהילתיים: אלון, גולן, אלי כהן, נוה גן, נוה רסקו, ק. הצעירים והקתדרה.
2. הכנסות החברה לשנת 2016 ו- 2017 כ- 60 מיליון ש"ח בכל שנה. 75%-80% מההכנסות הינן "עצמיות".

ממצאים והמלצות

הערה: לדברי מנכ"ל "מגוונים" קיים גירעון רישומי הנובע מ'פחת'.
המלצה: יש להקצות בבסיס התקציב עודף תואם לכיסוי גרעון הפחת הצפוי (גם אם רישומי בלבד).

הערה: לא קיים נוהל כתוב לעניין נוכחות עובדים, והנושא מעוגן רק בהסכם הקיבוצי.
המלצה: יש לעגן בנוהל את נוכחות העובדים בהתאם ובכפוף להסכם הקיבוצי.

הערה: לא קיימת הגדרת סמכות מתן הנחות עבור מנהלי המתנ"סים בנוהל.
המלצה: יש לעגן סמכויות מנהלי המתנ"סים בנוהל ולהטמיעו.

הערה: על אף שמתבצעות עבודות בשבת, לא קיים אישור העסקה בשבת כמחויב בחוק.
המלצה: אין – הערה לידיעה בלבד, (משאיר את מנכ"ל מגוונים בחשיפה).

מנגנוני אבטחה כנגד מתקפת "סייבר"

כללי

1. ב- 05/2018 נכנסו לתוקפן תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע).
2. מרבית מאגרי המידע המנוהלים בעירייה משתייכים לקטגוריה של רמת אבטחה גבוהה.

ממצאים והמלצות

הערה: הדוח ממליץ כי יש למנות ועדת היגוי לאבטחת מידע.
המלצה: יש לפעול בהתאם לסעיף 4 ו- 5.17 לנוהל אבטחת מידע כפי שאושר במועצת העיר ביום 4.8.19.

הערה: נוהל אבטחת המידע העירוני אינו חל על התאגידים העירוניים.
המלצה: יש לבחון את הכלת הנוהל על התאגידים. לחילופין יש לוודא שקיימים בהם נהלים מקבילים.

הערה: לא יושמה מערכת הגנה ובקרה להתקנים ניידים המשמשים את עובדי העירייה בעבודתם.
המלצה: יש להחיל פתרונות אבטחה אפקטיביים להתקנים ניידים, בדגש על דוא"ל ומערכות עירוניות.

הערה: אין איתור ממוקד או התרעה על אירועים חריגים במערכות ותשתיות העירייה.
המלצה: יש לבחון הגדלת ההתקשרות עם החברה המבצעת מעבר שוטף על לוגים לצורך איתור ממוכן של אירועים חריגים.

מנגנוני אבטחה כנגד מתקפת "סייבר"

ממצאים והמלצות

הערה: לא קיימת מערכת "הלבנה" (סינון רשתי של קבצים).

המלצה: יש לממש "תחנות הלבנה" להכנסה מבוקרת של חומרים דיגיטליים חיצוניים לעירייה.